

Lennart Grufberg

Genmäle till Gunnar Nord's artikel

Skatteplaneringen har under de senaste åren blivit alltmer aggressiv. Den har kommit att bli en lukrativ affärsverksamhet hos banker, finansbolag och andra rådgivare. I viss utsträckning har gränsen för vad som är skattemässigt acceptabelt passerat.

Skatteförvaltningen kan självfallet inte ställa sig som passiv åskådare till det som sker. Det är därför nödvändigt att skatteförvaltningen hämtar in uppgifter avseende de agerande och deras affärer genom revisioner hos bl a banker och revisorer och så har skett i dessa sammanhang.

Skatteförvaltningens uppgift är att beskatta svenska folket utifrån de regler som svenska folket genom regering och riksdag har bestämt. Det är skatteförvaltningens uppgift att skaffa sig den information som är nödvändig för beskattningen enligt de regler som gäller.

Nord är mycket kritisk mot innehållet i de aktuella reglerna. Han polimiserar i denna del av artikeln inte mot skatteförvaltningen utan mot regering och riksdag. Det tillkommer därför inte mig att bemöta denna kritik.

Innan jag går närmare in på skatteförvaltningens roll i de av Nord beskrivna fallen kan det vara på sin plats att kortfattat för läsarna återge något av innehållet i de regler som gäller.

För kontroll av deklara-tions- och uppgiftsskyldighet får taxeringsrevision ske hos den som är bokföringsskyldig (56 § 1 mom 1 st TL). Taxeringsrevision får även ske för att inhämta uppgifter för att kontrollera att deklara-tions- och kontrolluppgiftsskyldigheten fullgjorts av andra till namnet kända personer. Taxeringsrevision kan dessutom göras hos ett företag som en förberedande åtgärd för kontroll av fö-

retagets leverantörer, kunder eller andra affärsförbindelser (56 § 1 mom 2 st TL). Vid taxeringsrevision får granskning ske av räkenskaper och anteckningar med därtill hörande verifikationer samt av korrespondens, protokoll och andra handlingar som rör verksamheten (56 § 1 mom 3 st TL.) Den som verkställer taxeringsrevision har rätt att genast ta del av handlingar som skall granskas. Samtidigt är den hos vilken revisionen sker skyldig att tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för att verkställa revisionen (56 § 2 mom 1 och 2 st TL). Den som verkställer taxeringsrevision får ta del av handlingar som är av betydelse för revisionen även om den hos vilken revisionen sker skall iaktta tystnad om deras innehåll. Länsrätten får dock på framställning av den hos vilken revisionen sker, när det finns synnerliga skäl besluta att sådana handlingar skall undantas från revisionen (56 § 4 mom TL).

Beslut om taxeringsrevision för insamling av uppgifter rörande andra ej namngivna personer än den som revideras får — där lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter saknas — endast fattas av riksskatteverket eller efter verkets bestämmande av chef för länskattemyndighet (57 § TL).

Skatteförvaltningen har i samband med kartläggning av de s k skalbolagstransaktioner, vilka diskuterats flitigt i massmedia det senaste halvåret hittills företagit sammanlagt fyra taxeringsrevisioner hos revisionsbyråer. Dessa revisioner har inte skett i samarbete med polis och åklagare. Taxeringsrevision utgör inget tvångsmedel och kan därför inte jämföras med husrannsakan. Det har inte heller varit fråga om någon jakt i aktskåpen. Nord använder sig av uttryck och beskrivningar som är missvisande.

Revisionerna har genomförts i samförstånd med de reviderade och kontakter har i flera fall förekommit med Föreningen auktoriserade revisorer (FAR). Med tanke på att revisorernas akter kan tänkas innehålla annan information än den som behövs för revisionsändamålet har förfarandet varit följande. Revisionsbyrån har uppmanats att på egen hand ta fram uppgifter rörande de företagsöverlåtelser vid vilka byråns klienter varit inblandade. Skatteförvaltningens revisorer har inte själva granskat klienthandlingar. Jag hävdar därför att skatteförvaltningen förfarit med stor urskiljning och tagit hänsyn till intefritetsaspekterna.

Om respektive revisionsbyrå inte anser sig kunna tillhandahålla begärda uppgifter, finns möjlighet att hos länsrätten begära att de aktuella handlingarna skall undantas från revisionen (56 § 4 mom TL). En motsvarande möjlighet till undantagande av handlingar finns vid tillämpning av bevissäkringslagen.

Nord åberopar ett uttalande som jag gjort i tidningen Balans nr 10 år 1988 enligt vilket det knappast skulle vara aktuellt med generell uppgiftsinsamling hos revisionsbyråer. Ingen kan väl mot bakgrund av hittills kända vinstbolagstransaktioner ifrågasätta skatteförvaltningens intresse av att utreda dessa. Som en uppmärksam läsare kan notera gjorde jag i den aktuella intervjun reservationen att revisionsbyråer inte kan räkna med att alltid slippa bli granskade.

Nord vill uppenbarligen starta en integritetsdebatt. Jag vill dock göra gällande att det är väl så befogat att aktualisera vilken etik som skatterådgivare bör tillämpa. De nu aktuella förfarandena rör sig i gränslandet mellan skatteplanering och skatteflykt. I en hel del fall har gränsen redan passerats.

Lennart Grufberg är överdirektör vid Riksskatteverket.

REVISIONSKOMPANIET AB
söker
KVALIFICERADE
REVISORER
till kontoren i Stockholm och Malmö

Revisionskompaniet söker revisorer till kontoren i Stockholm och Malmö.

Revisionskompaniet är en medelstor byrå som nu behöver förstärkning. Vår viktigaste arbetsuppgift är naturligtvis kvalificerad revision men med konsultation och rådgivning som väsentliga inslag i verksamheten. En hög servicegrad är vår ambition.

Vi vänder oss till Dig som i dag är auktoriserad revisor eller inom något år står i begrepp att erhålla auktorisation, men också till Dig som nyligen avslutat ekonomistudier på högskole- eller gymnasienivå. Även Du som för närvarande studerar och som kommer att avsluta studierna under 1989 är välkommen att höra av Dig.

Vill Du veta mer om hur Du kan satsa på framtiden och vidareutvecklas i en stimulerande arbetsmiljö kontakta då

Stockholm 08-84 09 60 Anders Erlandsson

Malmö 040-722 40 Nils Albertsen

eller

skicka Din ansökan direkt till

REVISIONSKOMPANIET AB

Adress Stockholm: Söder Mälarstrand 27, 117 25 Stockholm

Adress Malmö: Box 4176, Skomakaregatan 2, 211 34 Malmö